

Komentar kretanja u sektoru nebankarskih finansijskih institucija

Analiza Finansijskog sektora u BiH na polugodištu 2022. godine

Na finansijskom tržištu Bosne i Hercegovine, na polugodištu 2022. godine poslovale su 123 finansijske institucije, koje su uključene u redovnu statistiku Centralne banke BiH i to u Bankarskom sektoru 22 komercijalne banke i jedna razvojna banka i u sektoru Nebankarskih finansijskih institucija (u daljem tekstu se koristi statistički termin sektor Ostalih finansijskih institucija / sektor OFI) koji obuhvata: 25 osiguravajućih društava i jedno društvo za reosiguranje, 32 investiciona fonda, 5 lizing društava, 26 mikrokreditnih organizacija, 8 brokerskih kuća i 2 berze. Prikupljanje ove statistike se vrši u skladu sa međunarodnom metodologijom propisanom u MMF-om Priručniku za monetarnu i finansijsku statistiku (2000), putem jedinstvenog izvještajnog obrasca 2SR za banke i 4SR za nebankarske finansijske institucije (Standardized Report Forms / SRF). Korištenjem jedinstvenih izvještajnih obrazaca za predstavljanje bilansa stanja moguće je proizvesti agregirane i harmonizovane podatke za nivo BiH.

Broj finansijskih institucija u BiH

<i>Finansijske institucije u BiH</i>	<i>jun.21</i>			<i>dec.21</i>			<i>jun.22</i>		
	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno	FBiH	RS	Ukupno
<i>Banke*</i>	16	8	24	15	8	23	15	8	23
<i>Investicioni fondovi</i>	16	19	35	16	16	32	16	16	32
<i>Društva za osiguranje i reosiguranje</i>	12	14	26	12	14	26	12	14	26
<i>Brokerske kuće</i>	4	4	8	4	4	8	4	4	8
<i>Lizing društva</i>	4	0	4	4	0	4	5	0	5
<i>Mikrokreditne organizacije</i>	13	14	27	13	13	26	13	14	27
<i>Berze</i>	1	1	2	1	1	2	1	1	2
<i>Ukupno</i>	66	60	126	65	56	121	66	57	123

**Uključena Razvojna banka FBiH*

Ukupna aktiva finansijskog sektora u Bosni i Hercegovini je na polugodištu 2022. godine iznosila 43,6 milijardi KM i veća je za 278,4 miliona KM ili za 0,6 % u odnosu na stanje na kraju 2021. godine. Najveće učešće su i dalje imale banke koje su učestvovala sa 88,0 % u

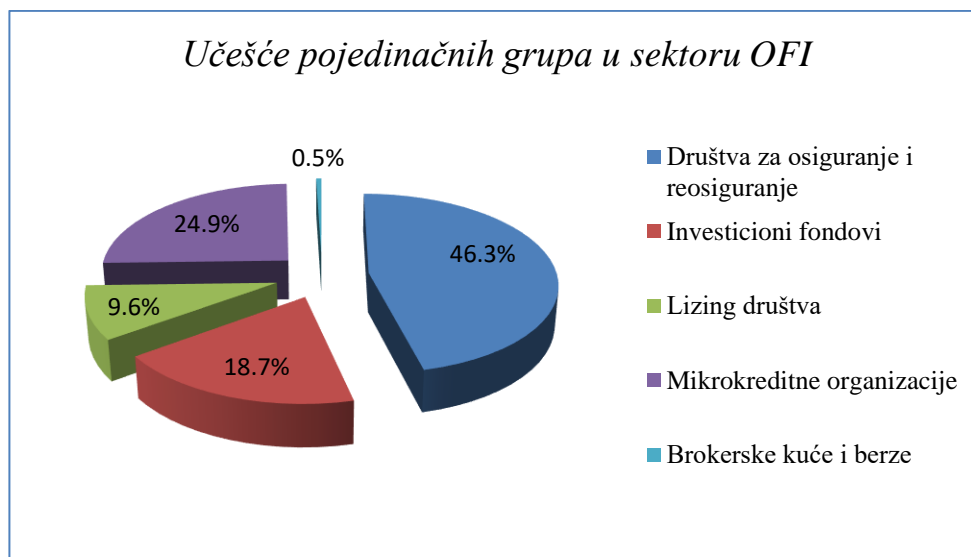
ukupnoj aktivni finansijskog sektora. Društva za osiguranje i reosiguranje učestvuju sa 2,4 milijarde KM, odnosno 5,5 % od ukupne aktive finansijskog sektora. Poredeći sa stanjem na kraju 2021. godine, sve grupe iz sektora OFI bilježe porast aktive.

Finansijski sektor u BiH (milioni KM)

<i>Finansijske institucije u BiH</i>	<i>06/2021</i>		<i>12/2021</i>		<i>06/2022</i>		<i>Indeks rasta aktive</i>	
	<i>Aktiva</i>	<i>Udio (%)</i>	<i>Aktiva</i>	<i>Udio (%)</i>	<i>Aktiva</i>	<i>Udio (%)</i>	<i>06.2022/06.2021</i>	<i>06.2022/12.2021</i>
<i>Komercijalne banke</i>	37.040,81	88,61	38.279,64	88,45	38.334,51	88,01	103,49	100,14
<i>Društva za osiguranje i reosiguranje</i>	2.279,49	5,45	2.326,68	5,38	2.416,53	5,55	106,01	103,86
<i>Investicioni fondovi</i>	835,29	2,00	943,41	2,18	978,82	2,25	117,18	103,75
<i>Mikrokreditne organizacije</i>	1.176,05	2,81	1.246,74	2,88	1.302,29	2,99	110,73	104,46
<i>Lizing društva</i>	444,70	1,06	458,03	1,06	499,04	1,15	112,22	108,95
<i>Brokerske kuće</i>	13,62	0,03	14,14	0,03	15,12	0,03	110,99	106,88
<i>Berze</i>	11,03	0,03	10,46	0,02	11,19	0,03	101,40	106,94
<i>Ukupno za sektor</i>	41.801,01	100,00	43.279,11	100,00	43.557,50	100,00	104,20	100,64

Sektor Nebankarskih finansijskih institucija (sektor OFI)

Stanje ukupne aktive sektora OFI u BiH, na dan 30.06.2022. godine je iznosilo 5,22 milijarde KM i veće je za 223,5 miliona KM ili 4,5 % u poređenju sa stanjem na kraju 2021. godine, a u poređenju sa stanjem na polugodištu 2021. godine, veće je za 462,8 miliona KM ili 9,7 %. Najveću aktivu u okviru sektora OFI imaju osiguravajuća društva sa 2,4 milijarde KM (a što predstavlja učešće od 46,3 % u ukupnoj aktivni sektora OFI), zatim slijede mikrokreditne organizacije sa 1,3 milijarde KM (24,9 % učešća), investicioni fondovi sa 978,8 miliona KM (18,7 % učešća), lizing društva sa 499,0 miliona KM (9,6 % učešća), preostalih 26,3 miliona KM (0,5 % učešća) se odnosi na aktive brokerskih kuća i berzi u BiH.

U nastavku je data kratka analiza tri podsektora sa najvećim učešćem u sektoru OFI.

Društva za osiguranje i reosiguranje

Na tržištu osiguranja u BiH, na polugodištu 2022. godine, poslovalo je 25 društava za osiguranje i jedno društvo za reosiguranje, od čega 16 društava obavlja djelatnost neživotnog osiguranja, a 9 su kompozitna društva koja obavljaju poslove neživotnog i životnog osiguranja. Društva za osiguranje u BiH bilježe kontinuiran i stabilan godišnji porast aktive i imaju 46,3 % učešća u ukupnom sektoru OFI. Vrijednost bilansne sume sektora osiguranja (sa uključenim reosiguranjem) na dan 30.06.2022. godine iznosi 2,42 milijarde KM i veća je za 89,9 miliona KM, odnosno 3,9 % u odnosu na stanje na dan 31.12.2021. godine, a u odnosu na isti period prethodne godine veća je za 137,0 miliona KM ili 6,0 %.

Najznačajnije učešće u strukturi aktive imaju ostali depoziti (oročeni depoziti kod banaka), vrijednosni papiri i nefinansijska aktiva (nekretnine). Ulaganja u vrijednosne papire, prvenstveno državne obveznice, bilježe kontinuiran rast i na polugodištu 2022. godine su veća za 5,0 % u odnosu na kraj 2021. godine, a u odnosu na 30.06.2021. godine za 14,2 %. U strukturi pasive najveće učešće imaju bruto tehničke rezerve (koje su karakteristična stavka vezana za poslove osiguranja) koje su na dan 30.06.2022. godine iznosile 1,63 milijarde KM i veće su za 5,0 % u odnosu na stanje na kraju 2021. godine. U posmatranom periodu, u odnosu na isti period prethodne godine, bruto tehničke rezerve osiguranja bilježe rast od 7,1 %.

Investicioni fondovi

Ukupna aktiva investicionih fondova na polugodištu 2022. godine iznosi 978,8 miliona KM i veća je u odnosu na stanje na kraju 2021. godine za 35,4 miliona, odnosno 3,8 %, a u poređenju sa stanjem na polugodištu 2021. godine, veća je za 143,5 miliona ili 17,2 %, što pokazuje da uprkos volatilnosti na tržištima, investitori biraju da ulažu svoja sredstva u investicione fondove kako bi nadmašili stopu inflacije i kako bi izvršili divezifikaciju rizika na što bolji način.

Ulaganja investicionih fondova u iznosu od 829,6 miliona KM čine 84,8 % njihove ukupne aktive i manji su za 9,7 miliona KM ili 1,2 % u odnosu na kraj 2021. godine, a u odnosu na stanje na 30.06.2021. godine, veći su za 43,1 milion KM ili 5,5 %. U strukturi ulaganja investicionih fondova najveće učešće imaju ulaganja u vlasničke vrijednosne papire oko 54,5 %, zatim ulaganja u dužničke vrijednosne papire 35,0 %, ulaganja u depozite 7,8 % i najmanji postotak od 2,7 % se odnosi na ulaganja u nekretnine.

Mikrokreditne organizacije u BiH

Bilansna suma mikrokreditnih organizacija na polugodištu 2022. godine iznosi 1,30 milijardi KM i veća je za 55,6 miliona KM ili 4,5 % u odnosu na kraj 2021. godine, a u odnosu na polugodište 126,2 miliona KM ili 10,7 %. Od ukupne bilansne sume na mikrokreditne fondacije (MKF) se odnosi 562,2 miliona KM ili 43,2 %, dok se na mikrokreditna društva (MKD) odnosi 740,05 miliona KM ili 56,8 %.

Ukupni iznos plasiranih kredita kod mikrokreditnih organizacija na polugodištu 2022. godine iznosi 1,04 milijarde KM ili 79,7 % ukupne aktive. Posmatrajući sektorsku strukturu, dominantno je učešće mikrokredita odobrenih fizičkim licima u visini od 97,3 %, a preostalih 2,7 % se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim licima. U poređenju sa stanjem na kraju 2021. godine, mikrokreditni portfolio bilježi rast od 5,0 % (49,4 miliona KM), dok je u poređenju sa stanjem na polugodištu 2021. godine veći za 9,8 % (93 miliona KM). Što se tiče preostalog dijela aktive, 7,3 % se odnosi na valutu i depozite, 6,7 % se odnosi na nefinansijsku aktivnu i ostatak se odnosi na vlasničke vrijednosne papire i druge račune potraživanja.

Osnovni izvor sredstava MKO su obaveze po uzetim kreditima koje su na dan 30.06.2022. godine iznosile 664,6 miliona KM ili 49,5 % ukupne pasive i veće su u odnosu na kraj 2021. godine za 38,4 miliona KM ili 6,3 %, dok su u odnosu na polugodište 2021. godine veći za 77,9 miliona KM ili 13,7 %. Ukupni kapital MKO na polugodištu 2022. godine iznosi 505,2 miliona KM ili 38,8 % ukupne pasive i veći je za 21,5 miliona KM ili 4,5 % u odnosu na kraj 2021. godine, dok je u poređenju sa stanjem na polugodištu 2021. godine veći za 36,8 miliona KM ili 7,9 %.